

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี **ผู้วิจัย** พันเอก สนอง ัญญานนท์ **สาขาวิชา** รัฐประศาสนศาสตร์ **พ.ศ.** 2564 **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก** รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ

บทคัดย่อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์มีการกึ่งเฉพาะที่กำหนดตามระบบการปกครองตามลำดับชั้น เพื่อขับเคลื่อนศาสนกิจและองค์กรคณะสงฆ์ทุกระดับซึ่งมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องนี้ในภาวะปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี และ 3) สังเคราะห์หารูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี โดยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามจากรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คนที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลที่เลือกมาแบบเจาะจงจำนวน 16 คน และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการจำแนก จัดหมวดหมู่ และสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบันดำเนินการตามภารกิจ 6 ด้านที่มีการขับเคลื่อนไปพร้อมๆ ได้แก่ การปกครอง การเผยแผ่ การศึกษา การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์รวมทั้งการสร้างพุทธมณฑลเพชรบุรี ให้เป็นรูปธรรม ภายใต้ความรับผิดชอบบังคับบัญชาของเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส ตามลำดับ
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารคณะสงฆ์ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ การดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติตามระบบที่ชัดเจนที่สุด การสร้างทรัพยากรบุคคลด้านทัศนคติ ด้านการแสดงออก และด้านการปฏิบัติตนต่อสังคมแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การใช้อำนาจการตัดสินใจร่วมกัน และความรับผิดชอบต่อพัฒนาพื้นที่และสังคม ตามลำดับ
3. รูปแบบการบริหารคณะสงฆ์ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ การมุ่งเน้นแสดงบทบาทเชิงรุกต่อสังคม เปลี่ยนบทบาทจากผู้รับเป็นผู้ให้ พระสงฆ์ควรรู้จักกฎหมายและเชี่ยวชาญพระธรรมวินัย สร้างจิตวิทยาการทำงานเชิงรุกที่เน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทั้งสอน ตรวจสอบและประเมินผล มีความสามารถด้านการสำรวจการก่อสร้างและการซ่อมบำรุง ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การสำรวจต้องการ บูรณาการบทบาทพระสงฆ์ต่อสังคม และสร้างพุทธมณฑลด้วยความร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐราชการ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน

ข้อค้นพบจากการวิจัยแสดงให้เห็นแนวทางการพัฒนาการบริหารคณะสงฆ์ที่เหมาะสมกับภาวะปัจจุบันที่มุ่งเน้นระบบการบริหารตามหลักธรรมภิบาลแต่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย แสดงบทบาทเชิงรุก ทั้งนี้ควรมีการวิจัยด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารคณะสงฆ์ภายใต้การไม่มีบทลงโทษขั้นร้ายแรง

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

Thesis Title: A Form of Administration of Sangha Affairs under Sangha Act B.E. 2561 (New Version) Suitable for Phetchaburi Provincial Geo-society **Researcher:** Col.Sanong Thanyanond
Major: Public Administration **Year:** 2021 **Advisor:** Assoc.Prof.Dr.Supanut Subnawin

Abstract

Sangha affairs administration has a certain way to drive the religious mission operated by the monks at all hierarchical levels, which has been developed from time to time. Thus, the researcher was interested in conducting this study concerning its current situation with the purposes to; 1) determine the administration of Sangha affairs under Sangha Act B.E.2561 (new version) suitable in Phetchaburi Province, 2) examine the administrative factors affecting the administration under Sangha Act B.E. 2561 (new version) in Phetchaburi provincial geo-society and 3) synthesize to draw a pattern of Sangha affair administration under the new-version act to suit geosocial context of Phetchaburi Province. Questionnaires were used to collect quantitative data from 359 samples purposively selected and the data were analyzed statistically using frequency, percentage, mean and standardization. Qualitative data was collected by using a structured interview undertaken with 16 key informants. This qualitative content was analyzed to classify and summarize the issues according to the research purposes.

The research results were as follows:

1. The administration of Sangha affairs in Phetchaburi Province currently has been simultaneously undergone in 6 areas; governing, propagation, education, public utility, educational welfare, and public welfare, including the construction of Phetchaburi Buddhist region. These aspects were assigned and designated in a concrete pattern with responsibilities of the provincial priest, district priest, sub-district priest, and abbot of temples, respectively.

2. The factors affecting the Sangha administration suitable for Phetchaburi provincial geo-society included: the clearest systematic regulations to drive the administration; construction of human resources with attitudes, expression, social conduct participation in concrete activities; empowering decision-making practice; and accountability of societal development, respectively.

3. The form of Sangha affair administration suitable for Phetchaburi provincial geo-society consisted of practices including the emphasis of a proactive role in society – shift the role from being recipient to be a giver. Monks should obtain knowledge of law and be proficient in the Dharmavinaya (monk rules); create proactive operation emphasizing cultural diversity; and develop personnel to be proficient in teaching, auditing and evaluation. They should also know about building construction and maintenance, be able to promote education under the need survey, and integrate their role into the society. Construction of Phutthamonthon must be driven by all sectors; including governments, state enterprises, businesses, and public organizations.

These research findings revealed a suitable guideline for Sangha affair administration in current situation, moving the direction toward the good governance administrative system without contradiction to the dharma disciplines. Monk should play a proactive role in the society. Moreover, there should be further studies on the effectiveness and efficiency of the Sangha administration under the absence of serious penalty scheme.

Keywords : Form of Sangha Affairs Administration, Sangha Act, Phetchaburi Provincial Geo-society